

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XV. Ecclesia in fide stabilis, instabilis tamen deplorat fideles
suos, à primævæ Ecclesiæ fervore multùm recedentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCVRSVS XV.

Heth.

Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est. *Thren. i. v. 8.*

DE ECCLESIA.

Fideles deplorat Ecclesia, qui instabiles, semper magis de primæva Ecclesia fervore recedunt.

II.

Stabilitum credebatur à Deo sceptrum Juda, & in ævum Israëlítico populo dominatura sperabatur regia Davidis sedes in Jerusalem, sed quoniam peccatū peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est, dum urbe regia per Chaldæos solo æquatā, ipsa etiam Synagoga suo loco mota, in Babylonem captiva abducta est. Quod in sensu allegorico de Ecclesia intelligit Doctor Seraphicus: Ecclesia (inquit) peccavit, propterea instabilis facta est, & à principio Orientis in sinem Occidentis transiit, mobilis quidem loco, immobilis autem, & stabilis in fide, uti in Concione secunda de SS Apostolis Petro, & Paulo remonstratum est. Hoc enim Ecclesie suæ Vicario, omnibusque ejus legitimis successoribus privilegium concessit Dei Filius, *ut non deficiat Fides tua.* Licet autem Ecclesia cum capite suo visibili semper in fide stabilis permansura, nec unico puncto unquam defecerit, vel deficere possit, nihilominus contra ipsius membra acriter conqueritur Christus, quod licet fideles non in fide, at tamen in aliis virtutibus,

S. Bonav.
in Thren.
hic.

Luc. 22.
v. 32.

Ecclesia
semper in
fide stabit.

Q. 2.

tutibus,

tutibus, & profectu spirituali, valde sint instabiles, deficientes de primo charitatis zelo ac fervore, & de die quasi in diem à præcellâ primævæ Ecclesiæ sanctitate, & virtutum culmine longius recedentes.

11. Vidarat in somnis præpotens

Daniel. Chaldaeorum Monarcha statuam
c. 2. v. 31 magnam, & statuatâ sublimem,
cujus caput erat ex auro optimo
pectus & brachia ex argento,
Statua
Nabucho
donosoris. porro venter, & femora ex are:
tibiæ autem ferreæ, pedum

Statua
Nabucho
donosoris.

Quatuor
Monar-
chia.

Romana
Monar-
chia fer-
rea.

Nunc lu-
tea.

quædam pars erat ferrea, quædam autem fictilis, abscissus autem de monte lapis sine manibus percussit statuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus & comminuit eos. Ad literam ex omnium expositorum consensu hæc statuâ quatuor mundi Monarchiæ fuerunt adumbratæ, inter quas Chaldaica sub magno Nabuchodonosore erat aurea, Persica verò argentea, Græca ænea, & demum Romana ferrea tanquam omnium aliorum domitrix; nam quomodo ferum comminuit, & domat omnia, sic & Monarchia Romana omnes reliquas comminuit, & contrivit, quòd autem hæc ipsa partem infimam pedum non haberet purè ferream, sed partim etiam fictilem, significat hanc Monarchiam Romanam, primò solidam, & indomabilem instar ferri, dividendam & scinden-

dam fore protractu temporis, atque aded à ferrea sua soliditate in fictilem pene fragilitatem, declinaturam. Quòd ipsa docuit experientia & temporum successus, nam Monarchia Romana post Augusti decessum factionibus conscissa, & demum in Orientale, & Occidentale Imperium divisa, de sæculo in sæculum minui, ac debilitari, & contrito à Mahumetana potentia Orientali imperio, ipsum Occidentale vix fictilibus pedibus subsistere cœpit. Aded aurea illa sæcula, non tantum in ferrea, sed pene in lutea degenerarunt, dum ita Romanum Imperium fragile, & in partes conscissum est, ut regna, & principatus, tanquam testæ dissipatæ hinc inde ab hostibus non tam infidelibus & extraneis, quàm ipsis fidelibus, & domesticis conterantur. Nec injustè hoc patitur Monarchia Romana, nam quia peccatum peccavit, & peccans peccavit, propterea instabilis facta est.

Moraliter autem idem de fidelium suorum multitudine conqueritur Ecclesia, quòd scilicet eorum sanctitas, & bonitas, ac splendor virtutum, quò in primitiva Ecclesia resplendebant, deficiendo deficiat. Coruscabat tunc in ea aurum optimum & ignitum charitatis, dum quivis amore Dei

Fidelium
multitudo
aurea.

accen-

accensus, primus sanguinem suum pro fide profundere concertabat, aureolæ Martyrij consequenda avidus. Sedatâ paulatim persecutione, quietem simul ac comoditatē captare cœpēre Christiani, divitiis inhiantes, & honoribus, ita, ut paucos veros servos Dei, ac Confessores & Virgines liceret numerare, quæ in argenteo Ecclesiæ pectore essent argentum igne examinatum, probatum terræ, purgatum septuplum: jam enim ab argentea puritate, & animo à terrenis purgato, & probato ad æreum statum defecerant passim fideles, vix aliud nisi tinniens Christianorum nomen resonans: facti scilicet, sicut æs sonans, aut cymbalum tinniens. Et nostra quidem in ferrum jam demigrarunt sæcula, in quo raro aurei, & argentei comparent Christiani, ut meritò cum S. Bonifacio dici queat, aureos olim fuisse Sacerdotes, & calices ligneos, nunc autem calices aureos, at ligneos sacerdotes & fideles.

III.

Tantus erat in aula Salomonis regia splendor, & auri copia, ut sacræ literæ restentur, quòd, omnia vasa, de quibus porabat Rex Salomon, erant aurea, & inversa supellex domus saltus Libani de auro purissimo; non erat argentum, nec alicujus pretij putabatur in diebus Salomonis. In primitiva Eccles.

auro purissimo & ignito charitatis in Deum abundabat, & tanta erat SS. Martyrum copia, ut argentum Confessorum, ac Virginum non martyrum, vix alicujus pretij putaretur. Sed cœpit posthac argentum hoc purum in pretio haberi, cum passim jam argentum cum ære sonante, & strepitante litterarum sono fuisset commutatum. Narrat Regum historia, in quinto anno Regni Roboam ascen-
 disse Sesac regem Egypti in Jerusalem, & à repro thesauro domus Domini, & regio, abstulisse etiam scuta aurea, quæ fecerat Salomon, pro quibus fecit rex Roboam scuta ærea, & tradidit ea in manum ducum scutariorum, & eorum, qui excubabant ante ostium domus regis.

Allegoricè (ait glossa moralis) per Jerusalem intelligitur Ecclesia militans; per regem Egypti, quæ interpretatur tenebra, diabolus; Ipse verò ascendit contra Ecclesiam militantem, & in magna parte abstulit thesauros domus Domini, id est, merita Prælatorum, Clericorum, & Religiosorum, & thesauros regios, id est, merita principum, per tyrannidem ipsorum. Per Roboam autem (qui & latitudo populi interpretatur) Theologi ostentatores sui signantur, qui magis famam suam, quam utilitatem doctrinæ suæ dilatare nituntur, & isti pro scutis aureis, faciunt ærea; nam dimissis veritatibus Theologicis, docent & student Philosophica, & Logicalia

Q 3

Successive
 recedit in
 luteam.

1. Corint.
 13. v. 1.

3. Reg.
 10. v. 21.

Auri copia
 pia tempo
 re Salo-
 monis.

3. Regi
 14. v. 25.

Olim scuta
 ta Eccles
 ia erant
 aurea.

Nunc verò
 enea.

gicalia & sic possunt dicere, factus sum velut æ sonans, aut cymbalum tinniens. hæc glossa.

IV.

Sed utinam saltem æ tinniens saculo nostro remansisset, planè in ferrum, & non quidem purum ferrum, sed ferrum fictili luto mixtum, ætas nostra degeneravit infelicissima, non tantum instar ferri in malo indurata, sed etiam lutosus, & impuris passim hæresum doctrinis depravata, & maculata, &c. Dum ergo pedes statuæ Monarchiæ in Imperio nostro Romano, luto & ferro inter se non tam commixti, quam divisi sint, quid nisi proxima ejus expectari ruina poterit?

Quidni ergo cum Propheta exclamer plangens Ecclesia:

Thren. c.

4. v. 1.

Glossa.

Moral.

Quomodo obcuratum est aurum, mutatus est color optimus? Per aurum, quod est inter metalla pretiosius, charitas significatur, quæ tanta fuit in Ecclesia primitiva, quod multitudinis credentium erat cor unum, & anima una; sed quantum sit immutata, per guerras mortales inter Christianorum principes demonstratur. Mutatus est color optimus. Exterioris conversationis, in qua relucebat maturitas, & honestas; sed nunc serè in omni statu apparet dissolutio, & inhonestas. Dispersi sunt lapides Sanctuarij, in capite omnium platearum. Lapidés Sanctuarij, Patriarchæ & Prophete (ait Interlinearis)

Gloss.

Interl.

Sacerdotes Christi, Monachi, Virgines, virtutes dispersi sunt in capite platearum. Platea (uti bene annotat ordinaria) græcè à latitudine dicitur, lata enim & spatiosa via, aquæ ducit ad mortem. In capite ergo omnium platearum, & latitudine dissolutæ vitæ, dispersi sunt lapides Sanctuarij, Sacerdotes, Monachi, & Virgines Deo sacratæ in infelici præterito sæculo, dum ad concupiscentiam mundanæ vitæ, è claustris erumpentes, Monasticæ simul professioni, ac Ecclesiæ Romanæ se subdixerunt; & sic Germaniæ, imò & Angliæ, Galliæ, Sueciæ, Daniæ, Belgij, aliarumq; amplissimarum Provinciarum bases, fictiles comparere cœperunt. Filii Sion in chlyti, & amici auro primo, quomodo repu-

Glossa.

rOni

Mat. 7.

v. 13.

Lapides

dispersi.

Thren. 4

v. 21

v. 21

V.

Sap. 15.

v. 10.

Hercules

in luto

fundatus.

Et quoniam erat luto vilior vita ejus, ejus scilicet, qui huic schismati fecit initium, seque novæ fictilis Ecclesiæ basem fecit, hinc est, quod nova hæc fictilis Ecclesia, non supra Petram, sed lutum ædificata & fundata, stæbilis esse non possit; propterea instabilis facta est, de errore in errorem migrans, & ita in articulis suæ fidei vacillans, ut

non

non modò moderna hetherodoxorum fides prioribus annis, & fundatoris sui menti non ampliùs correspondeat, sed neque ullus locus provincia, vel civitas cum altera, in omnibus fidei, seu, veriùs, sectæ suæ articulis conveniat, sed non stans in inconstantia stabilis permanere nesciat: prout in Concione 1. Pent. fusiùs remonstratum est.

Et hæc potissima ratio est, quòd ipsam etiam Imperium Romanum in ferrea, & indomabili sua fortitudine stabili non possit persistere, quia (uti in mirabili illa statua figuratum fuerat) habet pedum & digitorum partem testeam figuli, & partem ferream, regnum divisum erit. Quòd hodie impletum est (ait Glossa interlinearis) sicut enim in principio, Romano imperio nihil fortius fuit, aut durius, ita in fine nihil debilius. Neque etiam à sui principio unquam debilius & instabilius visum est, quàm nostrà modernâ, & infelici atate. Hæc autem instabilitas, & debilitas unde, nisi ex divisione provenit? quia nempe Bases, & Principes Monarchiæ Romanæ in fidem ferream, & testeam divisi sunt. Fides ferrea, stabilis, & indomabilis est fides Romanæ Ecclesiæ, cuius nec ungula quidem in articulis fidei per tot hæreticorum ictus, & impulsus conteri potuit; fides testea, & lutea, est fides quævis hetherodoxa, quæ

ab ipsis suis fictoribus & figulis tanquam lutum in aliam formam pro libitu effingitur, & à ferrea Romanæ fidei stabilitate tanquam testa conteritur. sed per hoc, Romanum Imperium indies debilius cernitur, quia pars lutea ferro, & ferrum mixtum testæ nunquam sibi adhærebunt. Quia vidisti ferrum mixtum testæ, ex luto, commiscebuntur quidem humano semine, sed non adhærebunt sibi: Sicut ferrum misceri non potest testæ. Commiscentur quidem humano semine, sanguine, cognatione, & affinitate, copulantur Imperij proceres Catholici Catholicis; & junguntur fæderibus, & commiscebuntur mutuis amicitiiis, non tamen sibi adhærent ex sincero corde, nec adhære unquam poterunt, quàm diu pars una testea, & altera erit ferrea; non adhærebunt sibi, sicuti ferrum misceri non potest testæ. Sed corda (licet externâ formâ politicâ, & ob Interesse aliquod statisticum sibi unita, & confœderata) semper manebunt divisa, regnum autem divisum, forte & stabile esse non potest. Peccatum peccavit Jerusalem; Peccatum infidelitatis, (notat Interlinearis) peccatum infidelitatis, inquam, peccavit Monarchia nostra ferrea, propterea instabilis facta est, & dispersi sunt lapides in scissione Religionis.

Propterea Monarchia Romana

Quia ex ferro, & luto constat,

Ex diversis Religionibus.

Glossa Interl.

I V

na

Can. c.
2. v. 41.

Glossa
Interl.

Romanū
Imperiū
debilissimum.

na facta est instabilis in genere politico, sed instabilior in ipso genere moris, de auro charitatis ad ferrum usque, & lutum degenerans. *Obscuratum est aurum; In auro obscurato (docet Seraphicus) subversio sanctitatis intelligitur; Mutatus est color optimus, in colore mutato, subversio honestatis; Dispersi sunt lapides sanctuarii, in dispersione, studium cupiditatis, & consequentis dissensionis; in capite omnium platearum: In platearum capite, exemplum perversitatis, facti sunt in vasa reſta, id est, lutea, & de carnalium solaciorum desiderio: Opus manuum figuli, id est, diaboli. Luto vilior vitæ, us.* Hucusque Seraphicus: Qui si ad nostra usque tempora fuisset reservatus, adhuc altioribus utique suspiriis deficientem de anno in annum, de sæculo in sæculum Monachique nostra statum deplorasset.

Missus à patre suo Joseph, Gen. 37. puerulus duodennis, & pastor gratiosissimus, ad visitandos fratres suos, qui oves pascebant in Sichimis, hinc illos recessisse audiens, invenit eos in Dothaim. Et hæc quidem in figuris contingebant, nam secundum Hugonis Cardinalis expositionem, Joseph, id est, Christus, semel missus est ad fratres suos visitandos corporaliter; Quotidie mittitur ad quosdam spiritualiter visitandos; Et hoc dupliciter; Interius per inspirationem, & exterius per prædicationem. Sed ubinam Christus cum suis prædicatoribus gregem suum pascentem invenit? In primitiva Ecclesia (respondet Hugo) grex Domini pascebatur in Sichem, id est, in patientia Martyrum, & labore Confessorum; Sed heu hodie male pascitur grex Domini, quia pastores recesserunt in Dothaim, id est, in desolationem virtutis, & scientiæ, laboris, & patientiæ. uno verbo, fidelium multitudo invenitur hodie in Dothaim. (concludit præfatus Expositor) id est, defectu omnis boni: Peccatum Peccavit, propterea instabilis facta est.

Vatablus vertit: Propterea variè jactata est, ad instar scilicet naviculæ, quæ ventorum impetu, & procellarum assultu jactata de loco in locum fertur. Sic Ecclesia ob multitudinis fidelium peccata, justo Dei judicio jactatur & affligitur, variis persecutionum ventis & procellis, non tamen submergitur, stat enim inter mundi varietates, persecutionum procellas, & apostatantium turbationes immobilis in fide Ecclesia, nec mergi potest. Petri navicula, quantum vis fidelium aggravata peccatis, & sectariorum assultibus agitata. Neque propter hanc tranquillitatis instabilitatem contemnenda est Ecclesia, aut propter malorum vitam, ejus sanctitas in dubium vocanda, licet senescens à primo suo decore, & aurea

S. Bonav.
in Thren.
hic.

Joseph
Christus,

Gen. 37.
v. 3. v. 17

Hugo
Card. hic

Fideles
visitans.

Invent
in defectu
omnis bo
ni.

Idem. v.
17.

VII.

Ecclesia
jactatur,
non mergi
tur.

rea venustate, defecisse videatur: quam tot millium martyrum

Quicquid in hoc mundo est, sanguine rubicundam, & virgi-

instabilitati subjectum cernitur; num castissimam puritate candi-

maximè verò homo, vanitati dam. Sed paulatim crescenti-

similis, & instabilitatis simula- bus annis per sexdecim sæculo-

chrum: In iuventute floreſcens, rum decursum, senescere vide-

calore nativo succrescente, de- tur mater, & contemptibilis fi-

pietam gerit in genis, & labiis- liis comparere. Sed monet sa-

rosa purpuram; vivaces oculi, piens, non contemnendam in se-

robusta manus & brachia, firmi- neſtute matrem nostram: Ne

pedes, capilli aurei, animos in- *contemnas, cum senuerit, matrem tuam,* Prov. c. 23. v. 22.

ſui rapiunt amorem. Sed annis, *Ecclesiam in tribulatione,* explicat

& lustris sibi ſuccedentibus, in- glòſſa Interlinearis, cui con-

canitiem degenerant capilli, cordat Hugo Cardinalis. *Mater*

franguntur pedes, vires subtra- *tua... ſpiritalis, id eſt, Eccleſia, quæ*

hüntur lacertis; caligant oculi, *jam nimis ſenuit. Eſt enim edentu-*

dècolorantur genæ; os compa- *la, non habens dentes, niſi purridos,*

ret edentulum, frons rugoſa; *& confractos. Rugoſa eſt, in ſimu-*

& ſic externa hominis faciès, *latoribus & dolofis, cum ramen dicat*

ſucceſſu temporis immutatur. *Apoſtolus, Chriſtus dilexit Eccleſiam,* Ephel. 5. v. 27.

Mirum tamen eſt, quòd inter *& ſemetipſum tradidit pro ea, ut il-*

has externas corporis varietate- *lam ſanctificaret, mundans eam la-*

tes, ſtabilis ſemper in ſua pulch- *vacro aquæ in verbo vitæ, ut exhiberet*

ritudine maneat anima, non *ipſe ſibi glorioſam Eccleſiam, non ha-*

corporis curvitate flèctenda, *bentem maculam, aut rugam, in*

non debilitate enervanda; non *ſuturo, prout explicat Hugo.*

canitiè dedecoranda; non ru- *Licet in præſenti, & militanti* Hugo Card. Ephes. hie

gis aut maculis dehonestanda, *Eccleſia rugæ & maculæ pecca-*

non annis aut ætate frangenda, *torum inveniuntur, quibus ta-*

ſed ſtabilis ſemper in ſuis viri- *men ejus ſanctitas non obſcura-*

bus; & decore perſeverat, &c. *tur, uti Cornelius optimè in*

Mater noſtra ſancta, Roma- *hunc paſſum obſervat, & S. Au-*

na, & Apoſtolica Eccleſia, ex- *guſtinus fuſius declarat in illum-*

gentibus electa, & ab infideli- *Psalmiſtæ locum: Peccatores in-* Pl. 10. v. 32

tatis lepra mundata; ita omni- *tenderunt arcu, ut ſagittent in obſcu-*

pulchritudinis genere exornata- *ro (ſive ut ipſe vertit, in obſcu-* S. Auguſt. hic

eſt, ut merito Rex cœleſtis hu- *râ lunâ) rectos corde. Dum nempe*

jus ſpeciem adoleſcentulæ con- *Peccatores, id eſt, hæretici,*

cupiverit; non tam Chriſti, *Eccleſiam Catholicam, peccatis*

By Franc. Joſephi Op. IV.

R

CAVIA

Senescen- te corpore

Vegeta manet anima.

Ecclesia quomodo senescit

Sicut Luna, ex parte clara, ex parte obscura.
Sanctitas & Veritas tamen manet.

carnalium hominum, quos multos continet, conatur arguere, sed frustra. Nam si illi maculas & rugas observant in Ecclesia, cur non & splendorem sanctitatis, qui omnimodè nunquam obduci potest à magno licet carnaliū numero, & licet Ecclesia velut instabilis luna modò majorem, modò minorem exhibeat lucem in fidelium conversatione instabili, stabilis tamen semper ipsa, & pulchra in doctrinæ puritate, quæ est sine ruga, & macula. Sicut enim in corpore senescente, vegeta semper & incorrupta manet anima, nullis morborum indispositionibus corrumpenda, sic inter depravatos quorundam fidelium mores, incorruptus tamen in Ecclesia manet spiritus veritatis & sanctitatis, &c. Ne contempnas ergo, cum senuerit, mater tua, quæ vegetum adhuc habet spiritum veritatis, & sanctitatis, neque

rugam errorum hæresum unquam contraxit. Et quamvis fidelium multitudo peccatum peccaverit, & instabilis facta sit, ut Luna, stabilis tamen Ecclesia permanet in fide: Et permanet cum sole, & ante lunam.

Psal. 71.
v. 5.

Cum senescente ergo matre nostra permaneamus & nos stabiles in fide, cum sole, & ante lunam, cum sole iustitiæ, id est, cum Christo, exponit Hugo, & ante lunam, id est, Beatam Virginem, ante quam permanet, qui eam continè colit, & veneratur. Cū Christo igitur sole, & luna Virgine permanentes, ac in eorum devotione perseverantes, in omni bono stabiliemur, ut deum ad triumphantis Ecclesiæ gremium recepti, & in gratia confirmati, aternis gaudiis sine instabilitatis metu, & periculo perfruamur,
 Amen.

Hugo
Card. hic

DISCUR-